

طنین طبل جنگ عربستان در عرصه داخلی و منطقه ای

تنش آفرینی مقامات سعودی تنها به عرصه منطقه ای و کشورهای مسلمان همسایه محدود نمی شود و آتش قدرت طلبی ولیعهد جوان عربستان، دامن بسیاری از مقامات داخلی و شاهزادگان سعودی را هم گرفته است.

به گزارش آران نیوز: در روزهای گذشته اقدامات عجیب و فارغ از منطق مقامات عربستان سعودی بار دیگر این کشور را به مرکز توجه رسانه های بین المللی تبدیل کرده است. هنوز تحلیل گران بین المللی در گیر و دار تحلیل اعطای برخی آزادی های سیاسی و اجتماعی با حکم پادشاه و ولیعهد این کشور بودند، که قضیه استعفای سعد حریری نخست وزیر لبنان در عربستان مطرح شد. تصمیم حریری به استعفا تنها چند ساعت پس از دیدار وی با یکی از مقامات کشورمان و البته در خاک عربستان مطرح شد که کاری خلاف شئون دیپلماتیک به حساب می آید.

حریری که ظاهراً در این دیدار، درخواست سعودی ها از ایران برای قطع حمایت از یمن در ازای بهبود روابط با کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس را مطرح کرده بود؛ پس از شنیدن پاسخ منفی، کشورش را ترک کرد و در چرخشی عجیب زبان به انتقاد از ایران و حزب الله لبنان گشود.

بدین ترتیب دستاویز قرار دادن مقامات کشورهای دیگر توسط عربستان و پیشنهادات آن به ایران برای قطع حمایت از یمن، نشان می دهد که مقامات سعودی به نوعی باج دهی و گرو کشی سیاسی برای تغییر موقعیت خود در منطقه روی آورده اند. ولیعهد عربستان سعودی که با راه انداختن جنگ بی سرانجام یمن چهره بین المللی کشورش را مخدوش کرده و با انتقادات گسترده و البته تهدید جدی امنیت شهرهایش توسط موشکهای نیروهای مردمی یمن مواجه گردیده، می کوشد با دامن زدن به موج ایران هراسی و مطرح کردن مکرر نام کشورمان در موضوعات مختلف منطقه ای، جمهوری اسلامی ایران را در مرکز انتقادات قرار داده و از بار فشارها بر خود بکاهد.

با این حال، تنش آفرینی مقامات سعودی تنها به عرصه منطقه ای و کشورهای مسلمان همسایه محدود نمی شود و آتش قدرت طلبی ولیعهد جوان عربستان، دامن بسیاری از مقامات داخلی و شاهزادگان سعودی را هم گرفته است. روز یکشنبه هفته جاری، در پی حکم کمیته جدید التأسيس مبارزه با فساد عربستان که محمد بن سلمان ریاست آن را بر عهده دارد، بیش از 40 نفر از شاهزادگان سعودی و وزرای سابق این کشور بازداشت شدند؛ بازداشت هایی که هر چند با عنوان مبارزه با فساد صورت گرفته است؛ اما تنها تعبیری که می توان از آن کرد، این است که محمد بن سلمان، در پی ایجاد حلقه ای آهنین به دور اعضای خاندان حاکم، ارتش و گارد ملی عربستان است تا هرگونه مخالفتی با اصلاحات جنجال برانگیز داخلی و طولانی شدن جنگ بی نتیجه یمن را در نطفه خفه کند.

ولیعهد عربستان که در ماه ژوئن با یک شبه کودتا، پسرعموی بزرگ خود «محمد بن نایف» وزیر کشور و ولیعهد پیشین را به زیر کشید و با استفاده از کهولت سن و اعتماد مطلق پدرش به تصمیم گیرنده نهایی در امور نظامی، سیاست خارجی، اقتصادی و اجتماعی عربستان تبدیل شد، حال بیش از هر چیز نگران است که اعضای خاندان سعودی ارتقای یکباره او و تصمیمات جاه طلبانه اش را برنتابند و قصد ایستادن مقابل او را داشته باشند. بنابراین در اقدامی پیشگیرانه، به تشکیل کمیته ای دست زده است که از نظر افکار عمومی موجه باشد و بتواند با کمک آن تمامی شاهزادگان و مقامات پرنفوذی که ممکن است زمانی برای او دردسر ایجاد کنند را به فساد مالی متهم کرده و از حلقه قدرت کنار بگذارد.

هر چند اقدامات بن سلمان در عرصه داخلی می تواند در کوتاه مدت، فشارها بر وی را کاهش دهد و خطر مخالفت های داخلی را از بین ببرد؛ اما تاریخ پرفراز و نشیب کشورهای خاورمیانه نشان می دهد که سرپوش گذاشتن بر نارضایتی ها از طریق توسل به خشونت و ایجاد فضای بسته سیاسی، نمی تواند راهکاری بلند مدت و اثر بخش باشد و معمولاً نتیجه ای معکوس به دنبال دارد.

در عرصه منطقه ای نیز سیاست عربستان برای مقابله با ایران، ساقط کردن بشار اسد، کنترل یمن، تقویت و استفاده ابزاری از گروه های افراط گرا همچون داعش برای تضعیف کشورهای رقیب و همچنین تحریم قطر با شکستی سخت مواجه گردیده و سبب شده است که حتی بسیاری از کشورهای عرب منطقه نیز تا حد زیادی راه خود را از عربستان مداخله گر و ستیزه جوی سالهای اخیر جدا کنند.

هر چند مقامات سعودی فعلاً به کمکها و حمایت های رئیس جمهور آمریکا دل خوش کرده اند و با انتساب موشکهای یمن به ایران، بر طبل جنگ بر کشورمان می کوبند؛ اما رویکرد اعتدالی دولت و پاسخ عقلانی و منطقی وزارت خارجه ایران به این جنگ طلبی ها، الگوی واقعی میانه روی و تنش زدایی در منطقه را به نمایش گذاشته و امید می رود که چنین رویکردی فراگیر شده و با منزوی ساختن کشورهای جنگ طلب، به بازگشت صلح و ثبات به منطقه پر آشوب خاورمیانه کمک کند.

محمد مهدی مظاهری*